

28.8.2025

Kaupunginmuseon lausunto kantakaupungin asemakaavojen ajantasaistamista koskevasta päivitetystä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

HEL 2018-010520 T 10 03 03

Kaupunginmuseo lausuu osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma korvaa aiemmin 21.4.2022 päivätyn suunnitelman. Kaupunginosien keskinäistä järjestystä ja prosessia on tarkennettu koko kaavoitettavan alueen osalta.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa perustellaan kaavahankkeen tarkoitusta mm. seuraavasti. Kantakaupungissa on voimassa erilaisia ja eri-ikäisiä asemakaavoja 1800-luvulta nykypäivään. Kantakaupungin vanhoja asemakaavoja ajantasaistetaan vastaamaan todellista rakennettua tilannetta sekä mahdollistetaan olemassa olevassa rakenteessa yleiskaavan ja strategisten linjausten mukainen toiminnallinen kehitys. Kaavatyö pohjaa myös vuonna 2021 hyväksytyyn maankäytön keskustavision ja sen laajaan vuorovaikutukseen. Asemakaavatyön tavoitteena on mahdollistaa olemassa olevan kaupunkirakenteen kokonaisvaltainen, johdonmukainen ja yhdenvertainen kehittäminen. Tavoitteena on kestävä, elinvoimainen, viihtyisä ja toimiva kantakaupunki, jonka kulttuurihistorialliset ja kaupunkikuvalliset arvot ja ominaisuudet turvataan.

- kaava-alueen rakennuskiellot poistuvat
- mahdollistetaan kaupunkirakenteen ja sen toimintojen hallittu kehittäminen pitkällä aikavälillä nykytietoon perustuen
- mahdollistetaan yleiskaavan mukainen toiminnallisen rakenteen kehitys sekä aluetta koskevia kaupunkistrategian tavoitteita
- varmistetaan urbaanin ympäristön laatu sekä ominaispiirteet. Turvataan kulttuuri- ja rakennushistoriallisesti merkittävien kaupunkikuvallisten kokonaisuuksien sekä yksittäisten kohteiden keskeisten arvojen säilyminen
- edistetään kestävyttä ja kaupunkirakenteen sopeutumiskykyä
- parannetaan ennakoitavuutta ja kiinteistönomistajien yhdenvertaista kohtelua
- luodaan tietopohjaa alueiden suunnittelun lähtökohdaksi.

28.8.2025

Olemassa olevaa rakennetta ja vanhoja asemakaavoja koskeva asemakaavojen ajantasaistamistyö ei mahdollista merkittäviä muutoksia. Rakennusmassojen sisällä voidaan tutkia kohdekohtaista joustoa. Nykyrakenteesta poikkeava lisä- tai uudisrakentaminen vaatii jatkossakin oman erillisen asemakaavamuutoksensa, jossa tarkastellaan muutosten vaikutuksia ja joka vuorovaikutetaan asemakaavaprosessin mukaisesti.

Työn ensimmäinen osa (Kamppi) on viety päätöksentekoon ja seuraavina alueina käynnistetään Kaartinkaupungin, Punavuoren, Ullanlinnan ja Kruununhaan asemakaavojen muutokset. Näistä alueista laaditaan erilliset osallistumis- ja arviointisuunnitelmat.

Asemakaavojen ajantasaistaminen koskee pääasiassa ennen 2000-lukua voimaantulleita asemakaavoja. Kaavatyo koskee sekä rakennettuja korttelialueita että yleisiä alueita. Asemakaavojen ajantasaistaminen ei koske meneillään olevia asemakaavan muutoksia tai uudisrakentamisen hankkeita. Rakennetun ympäristön pohjatiedot ovat monin paikoin puutteelliset. Asemakaavatyö etenee aluekokonaisuuksina ja täydentyvin selvityksin.

Kaavoitustyön aikana pohditaan joidenkin vaikutuksiltaan vähäisten, pienimuotoisten joustojen ja muutosten mahdollisuutta olemassa olevassa rakenteessa. Tiiviissä kaupunkirakenteessa uudisrakentamiseen verrattavissa olevat hankkeet ratkaistaan tulevaisuudessa erillisin asemakaavoin, joiden yhteydessä tehdään erillinen vuorovaikutus ja vaikutusten arviointi. Osana asemakaavojen valmistelua tehdään kulttuuriympäristöä koskevia kaupunginosakohtaisia ominaispiirreselvityksiä tai tarkasteluja, joita käytetään sekä kaavoituksen että kulttuuriympäristön suojelun ja muiden rakennettua ympäristöä koskevien suunnitelmien ja päätösten tausta-aineistona. Tavoitteena on tunnistaa rakennusperinnön, puistojen ja muiden julkisten tilojen arvot ja niiden rooli alueiden identiteetin ja ominaispiirteiden muodostumisessa ja säilymisessä sekä suojella tarvittavilta osin. Suojelumerkinnot yhtenäistään ja niitä täydennetään tarvittavilta osin. Suojelumerkinnot kohdistuvat sekä alueen kokonaisuuteen että yksittäisiin kohteisiin. Kestäviä ratkaisuja ja alueen kykyä sopeutua muuttuviin ilmasto-olosuhteisiin edistetään määräyksin.

Kaupunginmuseon kannanotto:

Kaupunginmuseo pitää kantakaupungin kaavojen ajantasaistamista erittäin vaativana hankkeena laajuutensa ja alueiden sisältämien erityisten arvojen takia. Kaavoitettaville kaupunginosille on ominaista ja yhteistä niiden merkittävät vaalittavat kulttuurihistorialliset, arkkitehtoniset, kaupunkikuvalliset ja maisemalliset arvot. Näiden arvojen turvaa-

Helsingin kaupunki

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristöpäällikkö

Lausunto

3 (3)

28.8.2025

minen tulee olla kaavamuutosten lähtökohtana. Suunnittelalueiden ominaispiirteiden selvittämisen ja rakennusperintökohteiden arvottamisen avulla on mahdollista tunnistaa myös uusia suojelukohteita. Kaupunginmuseo osallistuu arvottamisprosessiin.

Lisätiedot

Sari Saresto, kulttuuriympäristöpäällikkö, puhelin: 09 310 36483
sari.saresto(a)hel.fi

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö